

ระเบียบการทั่วไปแห่งโรงเรียนข้าราชการพลเรือน
ของ พระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระราชประสงค์ ข้อ ๑ โรงเรียนข้าราชการพลเรือน ของ พระบาท
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็น สถานที่ศึกษา
ราชการพลเรือน อย่างโรงเรียนนายร้อย เป็น ที่ศึกษา
ราชการฝ่ายทหารบก และโรงเรียนนายเรือ เป็น ที่ศึกษา
ราชการฝ่ายทหารเรือ ฉะนั้น และนับเป็นโรงเรียนชั้น
อุดมศึกษา ตั้งขึ้นโดยกระแสพระบรมราชโองการ ซึ่ง
ได้ประกาศ ในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๑
มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๓ พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระบรมราชูปถัมภ์ ราชตะเยียด
อื่น ๆ อันแสดงประวัติของโรงเรียน มีแจ้งในประกาศ
ตั้งโรงเรียน ลงวันที่ ๑ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๓
นั้นแล้ว

กิจการ

ข้อ ๒ โรงเรียนนี้มีการสอบไล่วิชาอย่างหนึ่ง มีการฝึกสอนวิชาอีกอย่างหนึ่ง

การสอบวิชา
เดิมนอก

ข้อ ๓ การสอบวิชานั้น จะสอบวิชาชั้นเดิมนอก ผู้ที่จะเข้าสอบวิชาในชั้นนี้ไม่จำเป็นต้องเรียนในโรงเรียนนี้ จะมาแต่ที่ใด ๆ ก็ได้ แต่ต้องมีผู้ซึ่งมีหลักฐานควรเชื่อได้รับรองว่าเป็นผู้มี ความประพฤติเรียบร้อย และต้องเสียค่าธรรมเนียมสอบคราวละ ๑๐ บาทด้วย เมื่อโรงเรียนเห็นสมควรรับเข้าสอบวิชาได้ ก็ จะสอบให้ตามเวลาที่จะได้ประกาศ ให้ทราบล่วงหน้า เป็นคราว ๆ ไป ถ้าสอบได้ตามหลักสูตรจะให้ประกาศ นียบัตรเป็นสำคัญสำหรับตัวด้วย วิชาที่จะสอบตาม หลักสูตรเดิมนอก มีข้างท้ายระเบียบการนี้

พแนกวิชาที่
กำหนดสอน

ข้อ ๔ วิชาที่สอนในโรงเรียนนี้ เป็นวิชาชั้นอุดมศึกษา สอนความรู้เฉพาะอย่างซึ่งกำหนดไว้ใน ความมุ่งหมายของสภาว่าจะมีเป็น ๘ พแนก คือ

- ๑ การศรั
- ๒ การแพทย์
- ๓ กฎหมาย
- ๔ การปกครอง
- ๕ การทูต

๖ การค้าขาย

๗ การเพาะปลูก

๘ การช่างกุด

รวมโรงเรียน ข้อ ๕ ในชั้นต้นนี้จะรวมโรงเรียนอุดมศึกษา ๔
๔ แผนก โรงเรียน จัดเป็น ๔ แผนกตามระเบียบการนี้ก่อน

คือ โรงเรียน การปกครอง ซึ่ง เป็น รากเง้าของโรงเรียน
ข้าราชการ พลเรือน มาแต่เดิม ซึ่ง เวลานี้ตั้ง อยู่ใน

พระบรมมหาราชวังโรงเรียน ๑ โรงเรียน กฎหมาย
ซึ่ง ตั้ง อยู่ ณ ศาลสถิตย์ยุติธรรมโรงเรียน ๑ โรงเรียน
ราชแพทยาลัย ซึ่ง ตั้ง อยู่ ณ วังหลังโรงเรียน ๑ โรงเรียน
ฝึกหัดครู ซึ่ง ตั้ง อยู่ ณ บ้านสมเด็จพระยาโรงเรียน ๑

ประเภทนักเรียน ข้อ ๖ โรงเรียน ข้าราชการ พลเรือน จะกำหนด
โดยภูมิวิชา นักเรียนโดยภูมิรัฐเป็น ๒ ประเภท ซึ่ง นับเป็น นักเรียน
ชั้นอุดมทั้ง ๒ ประเภท คือ

ก. นิสิต (Matriculated Student) นับเอา
จำพวกที่สอบได้ประโยชน์มัธยมบริบูรณ์ (คือมัธยมปีที่ ๘)
แล้ว เข้าเป็น นักเรียนชั้นสูง ซึ่ง เรียน ตาม หลักสูตร
เพื่อ จะ สอบ วิชาเป็นบัณฑิต (Graduate) ของสำนัก

๖. ศิษย์ เป็นผู้สอบได้ วิชาชั้นต้น ของโรงเรียน และ เข้าเรียน ตามหลักสูตร ชั้นต่ำ เพื่อ สอบได้ และ รับ แต่ ประกาศ นียบัตร ของ ดำเนิน

หมายเหตุ— แต่โรงเรียน กฎหมาย นักเรียน ชั้นศิษย์ เคย สอบ วิชา เป็น บัณฑิต ได้ อยู่ แล้ว เพราะ ฉะนั้น ให้ คง เป็น ไป ตาม เดิม ก่อน

วิธีรับนักเรียน

ข้อ ๗ ผู้ที่จะรับเข้าเป็นชั้นนี้คัดเลือกดี หรือ เพียงชั้นศิษย์ก็ดี ต้องมีผู้นำผู้รับรองให้เป็นที่เชื่อได้ว่า เป็นผู้ประพฤติดี ไม่มี ความเสียหาย ใดๆ และ รับ ปฏิบัติการ ตาม ข้อ บังคับ ของ โรงเรียน ทั้ง เป็น ผู้ที่แพทย์ได้ตรวจเห็นแล้วว่า จะทำงานการได้ ควร แก่ พันคนที่ ปรากฏาจะเข้าศึกษา

ลักษณะนักเรียน
ชั้นศิษย์

ข้อ ๘ ผู้ที่จะรับเข้าเป็นชั้นศิษย์นี้ นอกจาก ที่กล่าว แล้ว ใน ข้อ ๗ ยัง ต้อง พร้อม ด้วย องค์ต่อไป นี้ จึงจะรับได้

๑ เป็นผู้ที่มิใช่อายุครบ ๑๖ ปีเต็มแล้ว

๒ เป็นผู้สอบวิชาชั้นต้นของโรงเรียนข้าราชการพลเรือนได้แล้ว

๓ เป็นผู้สามารถเสียค่าเล่าเรียนในพแนกต่าง ๆ ของโรงเรียนได้

วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๔๕๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๑ หน้า ๒๐๑๕

การสอบวิชาชั้นต้น ข้อ ๙ การสอบวิชานักเรียนมัธยมบริบูรณ์ ซึ่งโรงเรียนจะเลือกเข้าเป็นนักเรียนชั้นนิคดลิต เป็นหน้าที่ของกระทรวงธรรมการสอบได้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นการสอบวิชาชั้นต้น ซึ่งโรงเรียนพแนกต่าง ๆ จะเลือกเข้าเป็นนักเรียนชั้นศิษย์ ก็ควรจะมีเจ้าหน้าที่สอบได้เป็นแห่งเดียวกัน จะได้เทียบวิชาสูงต่ำได้เสมอกัน เวลานี้โรงเรียนข้าราชการพลเรือนจึงได้มอบให้กระทรวงธรรมการเป็นผู้สอบวิชานักเรียนให้ นักเรียนที่จะเข้าสอบวิชาชั้นต้นนี้ เพื่อกันไม่ให้ผู้ที่มีความรู้ต่ำเกินไปเข้ามาขอสมัครสอบ เป็นเหตุให้เสียเวลาของการตรวจสอบ กระทรวงธรรมการจะเรียกค่าธรรมเนียมจากผู้สมัครสอบก็ได้ แต่อย่างสูงไม่เกินคนละ ๕ บาท

หลักสูตรวิชา
ชั้นต้น

ข้อ ๑๐ หลักสูตรวิชาชั้นต้นนั้น ในบัดนี้เทียบเพียงเล่มมอชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของหลักสูตรกรมศึกษาธิการ แต่จะผ่อนผันให้มีวิชาบางอย่าง และหย่อนได้ตามความต้องการของพแนกต่าง ๆ แห่งโรงเรียนข้าราชการพลเรือน มีรายละเอียดแจ้งอยู่ในท้ายระเบียบการนี้

ประเภทนักเรียน ข้อ ๑๑ นักเรียนข้าราชการ พลเรือน กำหนด
โดยอุปการะ โดยลักษณะ ที่ได้รับความอุดหนุน มากน้อย ต่างกัน เป็น ๓
ประเภท คือ

ก. นักเรียนสมัคร คือ นักเรียนที่ไม่ได้รบผลประโยชน์
เป็น ส่วน เบี้ยเลี้ยง หรือ ทน เล่าเรียน จากโรงเรียน

ข. นักเรียนหลวง คือ นักเรียนที่ได้รบ พระราชทาน
เบี้ยเลี้ยง ของ หลวงใน ระหว่างที่เล่าเรียน อยู่ และ เมื่อ
เสร็จ การ เล่าเรียน แล้ว อยู่ใน อำนาจที่รัฐบาล จะเรียก
เข้ามารับตำแหน่ง ในราชการได้เมื่อใด ๆ ภายใน กำหนด
ปีที่โรงเรียน พนงต่าง ๆ ได้กำหนดไว้ ใน ระเบียบพิเศษ
เฉพาะ พนงนั้น ๆ

ค. นักเรียน ราชบัณฑิต คือ นักเรียน ที่มีอุปนิสัย
และ ดัชนีปัญญา ฉลาด หัดักแหลม สดควร ได้รบ พระบรม
ราชูปถัมภ์ เป็น พิเศษ จะได้รบ พระราชทาน ทน เล่าเรียน
ไม่น้อยกว่า เดือนละ ๒๐ บาท นักเรียน ราชบัณฑิต
นี้จะ เลิกจาก ชั้น นี้ดีดิด เท่านั้น และ โรงเรียน พนง
ใด จะมี นักเรียน ประเภทนี้เท่าใด จะได้กำหนด เป็น ครั้ง
เป็น คราว ตามที่โรงเรียน พนงนั้น จะเห็น สดควร

หมายเหตุ — นักเรียน ซึ่ง กรม หรือ กระทรวงใด ๆ
ส่งมา เข้า เล่าเรียน นับ เข้า ใน ประเภท นักเรียน สมัคร

วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๔๕๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๑ หน้า ๒๐๑๗

เครื่องแต่งตัว ข้อ ๑๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้นักศึกษา และศิษย์ ของโรงเรียนข้าราชการพลเรือน แต่งเครื่องยศเป็นนักเรียนในพระราชสำนักได้ ใ้ดี ตามพแนกวิชา คือ

๑	พแนกวิชาครู	ดีเหลือง
๒	พแนกวิชาแพทย์	ดีเขียวแก่
๓	พแนกกฎหมาย	ดีขาว
๔	พแนกวิชาประจำสำนักศึกษา	ดีดำ
๕	พแนกการทูต	ดีกรมท่า
๖	พแนกพานิชการ	ดีฟ้า
๗	พแนกการกลักรวม	ดีเขียวอ่อน
๘	พแนกยন্ত্রศึกษาศาสตร์	ดีเลือดหมู

หมายเหตุ — ส่วนผู้ที่มิได้เครื่องยศตามยศถาบรรดาศักดิ์หรือตำแหน่งราชการ ซึ่ง จะ แต่งเครื่องยศนั้น ๆ ได้แล้ว จะไม่ แต่งเครื่องยศอย่างนักเรียนก็ได้

อนึ่ง เมื่อได้จัดตั้ง การสอนชั้นมัธยมศึกษาแล้ว พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้ขอครุฑ หรือ หมวกสำหรับบัณฑิตของโรงเรียนข้าราชการพลเรือน เพื่อเป็นเกียรติยศในเวลาอยู่ในโรงเรียนด้วย

เครื่องหมายเกียรติ ข้อ ๑๓ นิสิตของโรงเรียน เมื่อสอบได้ได้เป็น
ยศนักเรียนผู้เรียน บัณฑิตแล้ว พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ใช้
วิชาสำเร็จแล้ว ให้ ครุยสำหรับเกียรติยศบัณฑิตได้ และจะมีเข็มตรา
โรงเรียน สำหรับประดับ ออกเสื้อ ข้างซ้าย เป็นเกียรติยศด้วย
ข้าง หลัง เข็มจารึกนาม และ ปักได้เป็น บัณฑิต ส่วนศิษย์
ที่สอบได้ได้ แต่เพียง ประกาศนียบัตรของโรงเรียน นั้น จะ
มีแค่ เข็มตราโรงเรียน สำหรับประดับ ออกเสื้อ ข้างขวา เมื่อ
ได้ ออกรับราชการ แล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี และทั้ง
เจ้ากระทรวง ที่นักเรียน ผู้ นั้น รับราชการ อยู่มีความเห็น
ชอบด้วยจากรับราชการ เรียบร้อยดี

ระเบียบพิเศษ ข้อ ๑๔ ระเบียบข้อบังคับ และ หลักสูตร ฎีกา
ฎีกาโรงเรียน โรงเรียน พแนกหนึ่ง ๆ ของโรงเรียน ข้าราชการ พลเรือน
พแนกต่าง ๆ นั้น ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาในพแนกนั้น ๆ เป็นผู้
วางได้เอง เมื่อได้รับอนุมัติของ สภาจัดการโรงเรียน
ข้าราชการ พลเรือน ให้ประกาศแล้ว ก็ให้นับเป็นส่วน
หนึ่ง ๆ แห่ง ระเบียบการทั่วไปนี้ด้วย

รายงานประจำปี ข้อ ๑๕ โรงเรียนพแนกต่าง ๆ ต้องทำรายงาน
โรงเรียน พแนกนั้น ๆ เสนอ สภาจัดการโรงเรียน ข้าราชการ
พลเรือน เพื่อสภาจะได้รวบรวม พิมพ์ขึ้น เป็น
รายงานประจำปี

วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๑ หน้า ๒๖๑๙

ระเบียบ การโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต
ให้ตราไว้แต่วันที่ ๓ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๗

หลักสัทธิวิชาเสมียนเอก

ที่โรงเรียนข้าราชการพลเรือนจะเป็นแต่ผู้สอบ

๑ อ่าน คืออ่านหนังสือราชการตลอดจนโคลงฉันท์ให้ถูกวรรค
ตอนและอักขระ อย่าให้ผิด ร กับ ด เป็นต้น อ่านหนังสือโบราณ
ซึ่งเขียนกระดาดเพลาหรือสมุดไทยได้ความ และอ่านร่างหวัดที่มีตะ
และวงกาได้

๒ เขียน ถายมือหวัด ถายมือบรรจง ด้วยเส้นหมึก เขียนร่างหวัด
คือเขียนเอาเร็วเข้าว่า รู้จักตะ อักษรซึ่งไม่จำเป็นต้องเขียนในร่าง
ตัดพิมพ์เร็วกว่า ๓๐ คำต่อหน้าที เขียนเร็วและตัดพิมพ์นี้ ถ้าเขียน
ชวเลขได้ สอบชวเลขอย่างเดียวกับแทนได้ เขียนตามคำบอก
ให้ถูกวรรคถูกอักษรตามที่ใช้ในราชการโดยสามัญ

๓ คัด คัดร้อยความ หรือคัดกระทรวงแดง คือเก็บความจาก
หนังสือหลายฉบับเรียบเรียงลำดับเข้าเป็นเรื่องให้ถูกอย่างหนึ่ง คัดทูล
ฉลอง คือคัดแต่ใจความในหนังสือสำหรับเสนอผู้ใหญ่ให้ใ้ใจความ
ให้หมด ไม่ให้เสียเวลาอ่านมากอย่างหนึ่ง

๔ ทาน ทาน จตหมาย ซึ่ง ผู้ ๒ คน เขียน อย่าง หนึ่ง ทาน หนังสือ
ผิตวรรคผิตคำผิตอักษร ให้ถุก อย่าง หนึ่ง

๕ แต่ง แต่ง จตหมาย ส่วน ตัว และ จตหมาย ราชการ ทั้ง จตหมาย
ที่เป็น กิจ ธุระ การงาน อย่าง หนึ่ง แต่ง รายงาน การ อย่าง ใด ที่ ตั้ง ให้ ไป
ตรวจ อย่าง หนึ่ง จด คำ ให้ การ อย่าง หนึ่ง แต่ง โทรเลข อย่าง หนึ่ง

๖ เดช ตั้ง แต่ มาตรา วิธี ขึ้น ไป จน เศษ ส่วน เศษสิบ คิด เหลี่ยม
ตาราง และ เหลี่ยม ตกขาดได้ บัญชี รับ เงิน จ่าย เงิน ที่ เรียกว่า บัญชี
เงิน ๓๓ อย่าง หนึ่ง

๗ บัญชีหนังสือ คือ วิธี ที่ จะ เข้า เรื่อง เก็บ ตลอดจน สารบาน

๘ ราชาคัพที คือ คัพที ที่ ต้อง พุด ต้อง เขียน ต่าง กัน ตาม ชนิดบุคคล
สอบ ฉเพาะ ที่ ต้อง ใช้ โดย มาก คัพที ที่ ไม่ ต้อง ใช้ โดย มาก ไม่ ต้อง สอบ

๙ ภูมิศาสตร์ ให้ รู้ ประเทศ ที่ ติด ต่อ และ เกี่ยว ข้อง กับ เมือง ไทย
รู้ การ ปกครอง และ การ ค่า ขาย ตาม สัมควร แก่ ความ สำคัญ ใน การ ที่ เกี่ยว
ข้อง ติด ต่อ กัน ใน ส่วน ประเทศ สยาม ให้ รู้ ชื่อ แม่น้ำ ภูเขา และ ภูมิประเทศ
ตาม แผนที่ ใน ส่วน ที่ สำคัญ เช่น กับ จน สอบ ได้ ว่า ถ้า จะ ให้ ไป เมือง
ขอนแก่น จาก กรุงเทพฯ จะ เดิน ทาง ไหน ก็ บอก ถุก เป็น ต้น

๑๐ พงษาวดาร รู้ พงษาวดาร สยาม ใน ส่วน ที่ สำคัญ ให้ แม่น ยำ
ถ้า รู้ พงษาวดาร โลก โดย สั้น เปรียบ ด้วย จะ ได้ ะแนน แถม ใน การ สอบ เป็น
พิเศษ

วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๑ หน้า ๒๐๒๑

๑๑ วิทยาศาสตร์เบื้องต้น ฟิสิกส์ โลกกราฟ หรือ สุขวิทยา หรือ ฟิสิกส์
เทียบเสมอ หลักสูตร กรมศึกษาธิการ เพียง มัธยมปีที่ ๖ แต่อย่างไร
อย่างหนึ่ง

๑๒ จรรยา ให้นิยามที่พลเมือง ให้รู้ตัวจริงตน
ถ้ารู้ภาษาต่างประเทศ หรือ ภาษาโบราณ ที่เป็นประโยชน์ใน
ราชการ ให้คะแนนแถมเป็นพิเศษ

หลักสูตรวิชาชั้นต้น

สำหรับสอบและรับนักเรียน

เข้าเป็นศิษย์ของโรงเรียนข้าราชการพลเรือน

หลักสูตรวิชาชั้นต้นนี้ ใช้หลักสูตรมัธยมปีที่ ๖ ของกรมศึกษา
ธิการนั้นเอง แต่กวดขันในวิชาบางอย่าง ตามความต้องการของ
แผนกต่าง ๆ แห่งโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑ โรงเรียนฝึกหัดครู กวดขันในวิชาต่อไปนี้

ก. ภาษาไทย ข. ภาษาอังกฤษ ค. เลข ง. เรขาคณิต จ. พงษาวดาร

๒ โรงเรียนราชแพทยาลัย กวดขันในวิชาต่อไปนี้

ก. ภาษาไทย ข. ภาษาอังกฤษ ค. เลข ง. เรขาคณิต จ. วิชา
ศาสตร์เบื้องต้น ที่เกี่ยวกับแพทย์

๓ โรงเรียนกฎหมาย กวดขันในวิชาต่อไปนี้

ก. ภาษาไทย ข. ภาษาอังกฤษ ค. เลข ง. เรขาคณิต จ. พงษาวดาร

๔ โรงเรียนรัฐ ประศาสน์ศึกษา กวดขันใน วิชาต่อไปนี้

ก. ภาษาไทย ข. ภาษาอังกฤษ ค. เลข ง. พงษาดาร จ. ภูมิศาสตร์
กับการเขียนแผนที่

ส่วน วิชาอื่น ๆ ตามหลักสูตรมัธยมปีที่ ๖ ของ กรมศึกษาธิการ
ที่ไม่ได้ ออกชื่อใน ราย ละเอียด ข้าง บน นี้ ยอมให้ หักหย่อนได้ตาม ส่วน
ทดแทน วิชา บาง ประเภท ที่ได้ กวดขัน ขึ้น นั้น

ประกาศพระราชทานพระบรมราชานุญาต
ให้ข้าราชการในพระราชสำนักเปนสมาชิกในราชนาวิสุตสมาคม
แห่งกรุงสยามได้

เจ้าพระยาธรรมาจกรนาธิบดี เสด็จตั้งกระทรวงวัง รับ พระบรมราช
โองการ ดำรัส เห็น เกล่า เห็น อกรหม่อม ตั้ง ว่า ตาม ความ ใน มาตรา ๑๖
แห่ง กฎ มณฑลเทศาภิบาล ว่า ด้วย การ คำขาย แด่สมาคมแห่งข้าราชการในพระ
ราชสำนัก ซึ่ง มีความ ว่า ผู้ใด ที่ มีความ ประสงค์ จะ เข้า เปน สมาชิก แห่ง
สโมสรหรือ สมาคมใด ๆ ต้อง ได้รับ อนุญาต จาก ผู้บังคับบัญชา สูง สุด
แฉด จดทะเบียน ที่ กรม คน ดัง กติ เดียว ก่อน แล้ว จึง เข้า ได้ นั้น

บัด นี้ ได้ มี ข้าราชการ ผู้ใหญ่ บาง ท่าน ได้ คิด จัดการ เรี่ยราย ใน หมู่
ข้าราชการ แด่ พศกนิกรชาว สยาม เพื่อ ช่วย กัน ส่งร้าง หรือ ซื้อ เวื่อ รบถวายน
ซึ่ง เปน ประโยชน์ สำคัญ ต่อ ชาติ แด่ บ้าน เมือง อัน เปน สมาคม แห่ง หนึ่ง